

DUO

Stemkanonnen

”Dit is er een met kruit in haar gat”, voelde hij. En dus stuurde hij ze, negentien pas, de ether in. Twintig jaar later delen ze nog altijd visie, bevlogenheid en vooral: een blinde verliefdheid op radio. Zij, nethoofd van Klara intussen. Hij, hardnekkige ‘soulseeker’, honkvast achter de micro. Chantal Pattyn en Pat Donnez, twee mondigaards.

Door *Guinevere Claeys* | Foto's *Saskia Vanderstichele*

PAT DONNEZ

„Haar stem. Die danste, die bewoog, die shakete en deed dat ontzettend ritmevast. En er was dat timbre dat in de oren bleef plakken. Die stem moet de ether in, vond ik. Ik had Chantal leren kennen tijdens een reportage over de jaarlijkse kotenzoektocht. Via een vriendin was ik bij haar terechtgekomen: ik zou voor de reportage mee met haar op zoek gaan. Zij ging toen net naar de tweede kandidatuur kunstgeschiedenis en oudheidkunde.”

„Haast meteen heb ik ze gevraagd om mee te werken aan het radioprogramma *Imago*. Voor jongeren, door jongeren. Ik, zelf 28, leidde de redactie van achttien- en negentienjarigen. Een heel creatieve tijd. Chantals eerste echte reportage bijvoorbeeld. Over stront. Een onderzoek over wat mensen doen op het toilet. En vergelijkende tests, alles werd opgenomen, van openbare toiletten tot de pot thuis. Ziedaar, de entree van de grote Chantal Pattyn (*lacht*).”

„Chantal was ontzettend hongerig, toen. Zeer *eager* om te weten, te begrijpen. Om mooie boeken, kunstwerken, films, voorstellingen, tja, om alles te ontdekken. Op het maniakale af. Ik ben blij dat het de schoonheid was die haar grote honger kon sussen. Voor hetzelfde geld lag ze nu onder bruggen of zat ze aan de coke (*lacht*). Ze is obsessief.”

„We zien elkaar niet zoveel. Hoeft ook niet. Er is een grote verwantschap, en die blijft. Een grote eensgezindheid ook. Over radio maken. Maar over zoveel meer. We zoeken heel intensief de schoonheid op. In die queeste komen we elkaar vaak tegen.”

CHANTAL PATTYN

„Mijn enige blind date ooit, dat was met Pat. In het café van het Gentse Sint-Pietersstation, we hadden er afgesproken voor de kotenreportage. Hij zou *De Morgen* lezen, daaraan kon ik hem herkennen. Vond ik heel spannend, allemaal. Pat was anders dan gelijk wie ik tot dan ontmoet had. Ik, meisje uit het West-Vlaamse hinterland, dat onder de vleugels genomen werd door zo'n belezen, cultuurminnende radiomaker.”

„Pat liet ons, *jonge kiekens*, veel vrijheid bij *Imago*. Tegelijk was hij zeer streng. Een slavendrijver, bij momenten. Hoe hij ons verplichtte om al onze bandjes woord voor woord uit te tikken, om er daarna alleen dát uit te distilleren dat goed genoeg was. Gekkenwerk, maar ik heb er ontzettend veel uit geleerd.”

„Pat en ik delen een grote bezorgdheid om kwaliteit. Ik kan mij diep ergeren aan de vele BV's die tegenwoordig vrijuit hun ding mogen doen, maar geen zin kunnen zeggen zonder accent of taalfout. Daar ben ik *old school* in, vrees ik. Blijf de lat hoog leggen, er zijn vaklui genoeg.”

„Voor die twee perfecte uitzendingen per jaar, daarvoor maak je radio. Dat geeft zo'n kick. *It's a drug*, echt waar. *Alinea* bijvoorbeeld, heb ik met hart en ziel gedaan. Elke dag een uur live interviewen: keihard werken, maar wat een voldoening. En ja, dat doe je dan voor een klein publiek bij Klara. Maar dat maakt niets uit. Wat kun je doen? Mensen dwingen om te luisteren? Nee, je kunt het maar aanbieden. Zo goed mogelijk, en hopen dat ze vroeg of laat inhaken.”

„En af en toe krijg je een compliment dat je een versnelling hoger doet schakelen. Van Bas Heijne, onlangs

„De carrièrestappen van Chantal zijn voor veel mensen onbegrijpelijk. Toen ze na *De zevende dag* besliste om terug te keren naar de radio bijvoorbeeld. Nogal wat buitenstaanders vonden dat terug naar af. Maar ik snapte de terugkeer naar radio heel goed. Met minder maak je zoveel meer. Een poolwindje uit het geluidsarchief, en je kunt als radiomaker perfect een verhaal ‘van op de Noordpool’ brengen. Net genoeg informatie geven, maar niet te veel. Zodat elke luisteraar zijn eigen verhaal hoort. En ziet. Magisch.”

„Maar ik begrijp haar carrièrebochten, vooral omdat ik wel vermoed wat haar drijft. Iedereen die Chantal goed kent, begrijpt haar parcours. Ze zet haar stappen intuïtief. Ze volgt haar hart. Chantal wordt ongelukkig als de dingen rond haar niet kloppen. Als ze gesprekken moet voeren van drie minuten. Als ze niet diep mag gaan. Eigenlijk is het zo samen te vatten: Chantal volgt waar de diepgang haar brengt. Ze zoekt de plekken op waar ruimte is voor wittregels.”

„Klara is bij haar in goede handen. Ik luister niet zeer vaak, maar toch geregeld. Het is de meest controversiële zender van de openbare omroep, als je het mij vraagt. Laaiend enthousiaste fans, maar net zo gezwooren vijanden. Heel opmerkelijk. Klara is voor de openbare omroep wat het parkietje in de mijngangen was. Valt het parkietje dood, dan betekent dat een tekort aan zuurstof en een teveel aan gas, en stort vroeg of laat de boel in. Zonder Klara zou de openbare omroep zijn bestaansrecht kwijt zijn.”

„Deerniswekkend vind ik ons soms. Altijd beter willen doen, daarin gelijken we heel hard op elkaar. De lat altijd hoger leggen. Weten dat je vroeg of laat onder die lat door zult wandelen, en daar nu al nachten van wakker liggen. Tobben. Mopperen. Nee, wij zijn geen leuke mensen om onder één dak mee te wonen. Toch, Chantal? Gelukkig ben ik graag alleen. De leegte kan me weer vullen. Alleen zijn, het is voor veel mensen nochtans pure horror, heb ik al gemerkt. Vind ik vreemd. Opmerkelijk hoe bang de mens is om alleen te zijn. *Schijtebenauwd* zijn we geworden van onszelf.”

„Dat vind ik ook zo fijn aan Chantal. Ze zal ook wel haar donkere nachten hebben, natuurlijk. Maar het is een bijzonder sterke vrouw. Heel autonoom, ook. En vooral: trouw aan zichzelf. Dat soort mensen loopt elkaar in dit vak niet voor de voeten, geloof me.”

Van Pat Donnez verschijnt op 16 september bij *De Arbeiderspers* 'Laten we de Wereld Vergeten. Brieven aan Angèle Manteau.' Vanaf 17 september toert hij met Chris Lomme, Lore Dejonckheere en Gerry De Mol door Vlaanderen met zijn poëzie, brieven en verhalen. Speellijst op www.nona.be

Pat Donnez: „Chantal was ontzettend hongerig.”

nog. De man die nu het onvolprezen VPRO-programma *Zomergasten* presenteert. Dat hij bij Klara was geïnterviewd, zei hij ergens in de krant. „En dát was nog eens een interview.” Zoiets is geweldig. Of dat postkaartje van Cees Nooteboom. „Mevrouw, ik heb daar bij u enkele mooie dingen gezegd. Maar ik herinner me niet meer dewelke.” Of ik het voor hem even kon reconstrueren. Het mooiste compliment ooit.”

„Pat en ik zijn allebei butaanflessen, die nogal continu op ontploffen staan. Maar we ontploffen dan wel op een totaal andere manier. Ik explodeer, Pat implodeert. Bij mij gebeurt het met een steekvlam, bij Pat is het verheffend. Hij doet dat dan in de vorm van poëzie, bijvoorbeeld. Pat is veel meer kunstenaar dan ik. Ik ben graag met taal bezig, maar ik kan geen boek schrijven. Geen behoefte toe ook. Pat wel. En hij doet dat fantastisch. Ik vind zijn dichtbundels geweldig.”

„We delen onze visie op radio, maar we zouden nooit dezelfde programma's maken. Of beter: niet op dezelfde manier. *Bromberen* vond ik heel leuk, en *Titaantjes* uiteraard geweldig. Maar we zijn fundamenteel verschillende interviewers. Als je alle *Titaantjes*-afleveringen gehoord hebt, weet je wie Pat Donnez is. Een *Alinea*-luisteraar kende Chantal Pattyn minder goed.”

„En ja, Pat, sinds ik netmanager ben, mis ik de kick van het radio maken. Maar anderen zo goed mogelijk hun programma laten maken, geeft ook voldoening. En ik vind het heerlijk om projecten op te zetten. *Klara for kids*, bijvoorbeeld. Een cd met klassieke muziek voor kinderen, die we lanceerden op een feestelijke dag met 250 kinderen. Een razend succes, er volgt een tweede editie. Je kunt kinderen niet genoeg triggeren voor dat soort dingen. Nee, ik ben geen kruisvaarder tegen Studio 100. Geen beginnen aan ook. Zoals Pat zegt: vroeger kwamen kinderen met luizen van school, nu met K3 (*lucht*). Maar goed, er moet wel meer zijn dan dat, toch? En dan moet je als cultuurzender je verantwoordelijkheid opnemen.”

„De vrienden met wie ik een lang parcours deel, zijn net diegene die ik niet zo vaak hoor en zie. Zoals Pat. We zijn er voor elkaar. Maar we bellen elkaar niet op om over de blauwe lucht te praten. Net als Pat trek ik me trouwens graag terug. Niet bellen, niet mailen. Deur dicht, en soep maken. Sinds ik moeder ben, heb ik dat meer dan ooit.”

„Een achilleshiel van Pat? Ik heb hem ooit al eens op witte sokken betrapt. Maar voor de rest? Hijzelf noemt zich al eens schuld bewust een macho. Maar dan toch één met krabwantjes aan, als je het mij vraagt.”

Chantal Pattyn: „Pat gaf ons vrijheid, maar was streng.”

Van 29 augustus tot 12 september loopt het KlaraFestival, alle info op www.klarafestival.be. Op 30 augustus start de nieuwe weekendprogrammering van Klara. www.klara.be